خبر

گزارش جدید آژانس از برنامه هسته‌ای ایران

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که تاکنون حاضر به محکوم کردن حملات اسرائیل و آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ای ایران نشده، در گزارشی جدید که رویترز آن را منتشر کرده مدعی شد هیچ اطلاعاتی از ایران درباره وضعیت تأسیسات و مواد هسته‌ای دریافت نکرده است.

در متن بیانیه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آمده است: هیچ اطلاعاتی از ایران درباره وضعیت تأسیسات و مواد هسته‌ای این کشور دریافت نکرده‌ایم. به‌جز نیروگاه برق بوشهر، امکان دسترسی به هیچ‌یک از تأسیسات هسته‌ای ایران برای ما فراهم نشده است.

این نهاد در بیانیه خود بدون ذکر این نکته که چرا بازرسان آن قصد دارند از تاسیسات بمباران شده ایران، بازرسی کنند؟ خواستار دسترسی به اطلاعات طراحی و امکان بازرسی از تأسیسات اصفهان شد.

این در حالی است که آژانس با وجود حملات نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران، تاکنون حتی حاضر به محکومیت لفظی این حملات نیز نشده است؛ سکوتی که مشروعیت‌زدایی از هر ادعای بی‌طرفی این نهاد را در پی دارد.

به گزارش ایرنا، هیات نمایندگی ایران در وین پیشتر در ۱۸ آبان ماه ضمن انتقاد از رویکرد دوگانه مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و با اشاره به تصویری از گروسی که در آن وی کشته شدن یک نیروی نیروگاه هسته ای زاپورژیا در اوکراین را محکوم می کند، تاکید کرد: زمانی که بمب‌های آمریکا و رژیم اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز و محافظت شده ایران اصابت کردند که در تاریخ آژانس بی‌سابقه بود، یا دانشمندان هسته‌ای ایران ترور شدند، این اقدامات هرگز محکوم نشدند. در آن موقعیت‌ها، مدیرکل ظاهراً محکومیت را خارج از «حوزه» و «کار» خود می‌دانست.

در ادامه این بیانیه آمده است: خشم و اعتراض گزینشی، یکی از ارکان ایمنی هسته‌ای و پادمان‌ها نیست؛ بلکه یکی از ارکان رزومه‌سازی و ارتقای موقعیت شغلی است.

همچنین در ۱۹ آبان‌ماه، «سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در پی «اعلامیه نفرت انگیز و تاسف بار وزارت خارجه آمریکا مبنی بر تعیین پاداش تا سقف ۲۰ میلیون دلار در ازای ارائه اطلاعات برنامه هسته‌ای ایران» در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل، رئیس شورای امنیت و مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی خواستار واکنش صریح و محکومیت این اعلامیه شد.

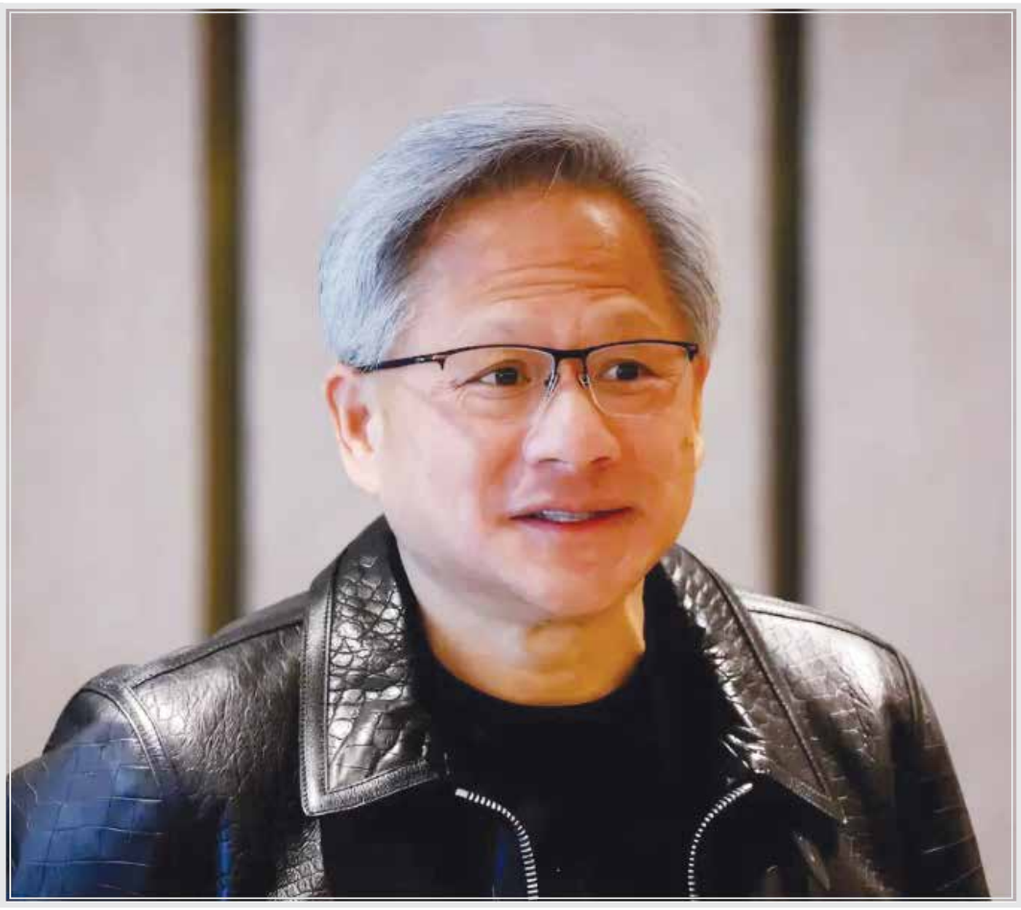
وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در نامه ای به «آنتونیو گوترش» دبیرکل سازمان ملل، خانم «سانیتا پاولوتا-دسلاندس» رئیس شورای امنیت و «رافائل گروسی» مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی در مورد «اعلامیه نفرت انگیز و تاسف بار وزارت امور خارجه آمریکا برای پاداشی تا سقف ۲۰ میلیون دلار آمریکا در ازای ارائه اطلاعات درباره برنامه هسته‌ای صلح آمیز ایران» نوشت: «جمهوری اسلامی ایران از دبیرکل سازمان ملل متحد، شورای امنیت و مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درخواست می‌کند که این اعلامیه نفرت‌انگیز را به‌صراحت و بدون هیچ‌گونه ابهامی محکوم کنند.»

عراقچی تصریح کرد: «همچنین از دبیرکل و شورای امنیت درخواست می‌شود: بی‌درنگ توجه جامعه بین‌المللی را به پیامدهای جدی اعلامیه آمریکا برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی جلب نمایند و در چارچوب مسئولیت‌های خود بر اساس منشور ملل متحد، به تهدیداتی که اقدامات آمریکا متوجه ایمنی و امنیت تأسیسات هسته‌ای، تجهیزات و کارکنان مرتبط با آنها می‌سازد، رسیدگی کرده و آمریکا را در قبال اقدامات متخلفانه مستمر خود پاسخگو سازند.»

«ابتکار» تازه‌ترین تحولات در غول تراشه‌ساز جهان را بررسی می‌کند

رسوایی چندلایه در انویدیا

گروه بین‌الملل - جنسن هوانگ، مدیرعامل سابق و بنیان‌گذار شرکت انویدیا، پس از افشای روابط خارج از ازدواج با چند نفر از جمله دو کارمند شرکت و زنی که سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا او را مظنون به جاسوسی چین می‌دانند، از سمت خود کناره‌گیری کرد. گزارش اختصاصی رویترز مبنی بر وجود رابطه صمیمانه با یک کارمند دوم انویدیا، ابعاد این رسوایی را گسترده‌تر کرده و نشان می‌دهد فشار بر هیئت‌مدیره برای تصمیم‌گیری نهایی تا چه اندازه افزایش یافته بود. این رویداد نه تنها پایانی بر بیش از سه دهه رهبری هوانگ در یکی از مهم‌ترین شرکت‌های فناوری جهان است، بلکه زنگ خطری جدی برای پیوند میان قدرت شخصی مدیران، ریسک‌های امنیتی و مسئولیت‌های حاکمیتی در صنعت هوش مصنوعی محسوب می‌شود.

رابطه هوانگ با آلیس هوانگ که سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا او را مظنون به جاسوسی می‌دانند، بیش از سایر موارد توجه‌نهادهای امنیتی و کنگره را به خود جلب کرده است

به گزارش رویترز، هوانگ که روز پنجشنبه از سمت مدیرعاملی، ریاست و عضویت در هیئت‌مدیره کنار رفت، علاوه بر روابط قبلی، با یک کارمند دیگر شرکت نیز رابطه صمیمانه داشته است. رویترز به نقل از دو منبع آگاه این موضوع را تأیید کرده اما از افشای هویت این کارمند خودداری کرده است. این افشاگری پس از آن منتشر شد که گزارش‌هایی درباره روابط هوانگ با آلیس هوانگ (مظنون به ارتباط با سرویس‌های اطلاعاتی چین) و کیمبرلی پاول، معاون حوزه سلامت انویدیا، منتشر شده بود. هوانگ ۶۳ ساله و متأهل است و این روابط خارج از ازدواج، فشار سنگینی بر جایگاه او وارد کرد.

زنجیره افشاگری‌ها و واکنش شرکت

فشار بر هوانگ از اوایل نوامبر با گزارش‌هایی درباره رابطه او با آلیس هوانگ آغاز شد. هوانگ در بیانیه‌ای در هشتم نوامبر به خیانت به همسرش اعتراف کرد اما از ذکر نام خودداری کرد. چند روز بعد، نیویورک‌تایمز رابطه او با کیمبرلی پاول را افشا کرد؛ مدیری که مستقیماً زیر نظر هوانگ فعالیت می‌کرد و گزارش‌هایی از رفتارهای عاطفی میان آن‌ها در جریان یکی از کنفرانس‌های شرکت منتشر شده بود. انتشار این گزارش‌ها هیئت‌مدیره را وادار به تشکیل جلسه اضطراری در ساعات پایانی چهارشنبه کرد و در نهایت به پذیرش استعفای هوانگ انجامید.

شرکت انویدیا کولیت کرس، مدیر مالی خود را به عنوان مدیرعامل موقت منصوب کرده و جست‌وجو برای یافتن جانشین دائمی را آغاز کرده است. هیئت‌مدیره همچنین برای نخستین بار در تاریخ شرکت، یک رئیس هیئت‌مدیره مستقل منصوب کرده است. این تغییرات ساختاری نشان‌دهنده تلاش برای بازگرداندن اعتماد سرمایه‌گذاران و ایجاد فاصله با دوره رهبری متمرکز هوانگ است. هیئت‌مدیره تحقیقات مستقلی را نیز درباره این احتمال که هوانگ هدف عملیات اطلاعاتی خارجی قرار گرفته باشد، آغاز کرده است؛ تحقیقی که با توجه به حساسیت بالای فناوری‌های هوش مصنوعی ابعاد امنیتی جدی پیدا کرده است.

ابعاد امنیتی و تجاری

رابطه هوانگ با آلیس هوانگ که سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا او را مظنون به جاسوسی می‌دانند، بیش از سایر موارد توجه نهادهای امنیتی و کنگره را به خود جلب کرده است. انویدیا به عنوان پیشروترین شرکت در حوزه تراشه‌های هوش مصنوعی، نقش کلیدی در رقابت فناورانه میان آمریکا و چین ایفا می‌کند و هرگونه نفوذ احتمالی در سطوح بالای مدیریتی آن می‌تواند پیامدهای راهبردی داشته باشد. گزارش‌ها حاکی از آن است که هوانگ قرار است در هفته‌های آینده در کنگره درباره ابعاد امنیتی این روابط شهادت دهد. این موضوع می‌تواند به تشدید محدودیت‌های صادراتی تراشه‌های پیشرفته به چین نیز منجر شود. از منظر تجاری، کناره‌گیری ناگهانی هوانگ شوک بزرگی به بازار و صنعت هوش مصنوعی وارد کرده است. سهام شرکت در روز اعلام استعفا با افت قابل توجهی روبه‌رو شد و تحلیل‌گران نگران تأثیر این تغییر بر استراتژی بلندمدت شرکت و روابط آن با مشتریان بزرگ حوزه هوش مصنوعی هستند. انویدیا طی سال‌های اخیر به نماد رونق هوش مصنوعی تبدیل شده بود و رهبری کاریزماتیک هوانگ نقش مهمی در شکل‌گیری این تصویر و جذب سرمایه‌گذاری‌های عظیم داشت. خروج او می‌تواند معادلات قدرت در زنجیره تأمین تراشه‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد.

پرسش‌های باقی‌مانده درباره نظارت داخلی

افشای رابطه با کارمند دوم، پرسش‌های تازه‌ای درباره میزان آگاهی هیئت‌مدیره و سازوکارهای نظارتی داخلی شرکت ایجاد کرده است. اینکه چگونه روابط متعدد در سطوح بالای مدیریتی تا این اندازه پیش رفته و تنها پس از گزارش‌های رسانه‌ای علنی شده، نشان‌دهنده ضعف احتمالی در نظام‌های کنترل داخلی و مدیریت ریسک است. بسیاری از شرکت‌های بزرگ فناوری در سال‌های اخیر با چالش‌های مشابهی در حوزه اخلاق سازمانی و تعارض منافع روبه‌رو بوده‌اند و پرونده انویدیا می‌تواند به نقطه عطفی در بازنگری این استانداردها تبدیل شود.

در مجموع، کناره‌گیری جنسن هوانگ نه تنها پایان یک دوره طولانی رهبری است، بلکه زنگ خطری برای صنعت فناوری محسوب می‌شود. هیئت‌مدیره انویدیا اکنون با دو چالش همزمان روبه‌روست: یافتن رهبری جدید که بتواند اعتماد بازار را بازگرداند و مدیریت پیامدهای امنیتی و حقوقی این رسوایی. ماه‌های آینده مشخص خواهد کرد که آیا شرکت می‌تواند بدون بنیان‌گذار خود مسیر رشد را ادامه دهد یا این بحران به نقطه چرخشی در جایگاه انویدیا در صنعت هوش مصنوعی تبدیل خواهد شد. آنچه مسلم است، پیوند میان زندگی شخصی مدیران ارشد و امنیت ملی و تجاری شرکت‌های پیشرو، بیش از گذشته زیر ذره‌بین قرار گرفته است.

«ابتکار» از توقف مذاکرات ایران و آمریکا از سوی ترامپ گزارش می‌دهد

ابهام استراتژیک دیپلماسی

تحولات میان ایران و ایالات متحده در روزهای اخیر وارد مرحله تازه‌ای شده است. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، با اعلام صریح اینکه «به توافق با ایران نیاز نداریم»، عملاً مسیر مذاکراتی را که معاونش جی‌دی ونس هدایت می‌کرد، متوقف کرد و او را به تمرکز بر مسائل داخلی فراخواند. این موضع‌گیری در شرایطی اتخاذ شده که میانجی‌گری قطر همچنان ادامه دارد و تهران بر شروط هفت‌گانه خود پافشاری می‌کند. فضای حاکم بر روابط دو کشور بار دیگر به وضعیت «نه جنگ و نه صلح» بازگشته و ابهام درباره آینده مذاکرات افزایش یافته است.

به گزارش منابع آمریکایی، ترامپ روز پنجشنبه در پستی در شبکه اجتماعی خود نوشت که به ونس دستور داده تمام توجه خود را معطوف به «فساد و جرم گسترده» در شهرها و ایالت‌های تحت مدیریت دموکرات‌ها کند و افزود: «ما به توافق با ایران نیاز نداریم. آن روزها مدت‌هاست گذشته است. پول‌شان را داریم، صدها میلیارد دلار، و تنگه را هم در اختیار داریم.» این اظهارات تنها چند روز پس از آن مطرح شد که ونس جنگ با ایران را یکی از عوامل اصلی شکست جمهوری‌خواهان در انتخابات میان‌دوره‌ای دانسته بود. بسیاری این تصمیم را نشانه‌ای از تضعیف جایگاه ونس در کاخ سفید و تلاش ترامپ برای کنترل کامل روایت پرونده ایران تفسیر کرده‌اند.

مذاکرات در سایه و اختلاف بر سر پیش‌شرط‌ها

طی هفته‌های اخیر، مذاکرات غیرمستقیم میان تهران و واشنگتن با میانجی‌گری قطر جریان داشته است. گزارش‌ها حاکی از آن است که میانجی‌های قطری ساعات طولانی در تهران و سپس در دوحه با طرف‌های ایرانی رایزنی کرده‌اند تا زمینه دستیابی به یک توافق موقت یا چارچوب اعتمادساز فراهم شود. ایران بر هفت شرط اصلی خود تأکید دارد که شامل لغو محاصره دریایی، آزادسازی دارایی‌های مسدودشده، رفع تحریم‌های نفتی، توقف اقدامات نظامی علیه ایران و متحدان منطقه‌ای، خروج نیروهای آمریکایی از اطراف ایران و پرداخت غرامت جنگ است.

واشنگتن اما بر ضرورت پیشرفت در موضوع هسته‌ای و بازگشایی پایدار تنگه هرمز اصرار دارد. مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا، پیش‌تر برخی از خواسته‌های تهران را غیرقابل قبول خوانده بود. در مقابل، مقام‌های کشورمان تأکید کرده‌اند که بدون تحقق مطالبات‌شان، ورود به مذاکرات هسته‌ای ممکن نیست. این اختلاف بنیادی بر سر تقدم و ترتیب امتیازدهی، اصلی‌ترین مانع پیشرفت گفت‌وگوها بوده است.

تغییر لحن ترامپ پس از انتخابات

شکست سنگین جمهوری‌خواهان در انتخابات میان‌دوره‌ای، معادلات داخلی آمریکا را تغییر داده و بر رویکرد ترامپ نسبت به پرونده ایران نیز تأثیر گذاشته است. ترامپ که پیش از انتخابات از امکان دستیابی به توافق سخن می‌گفت، اکنون با اعلام بی‌نیازی به توافق، به نظر می‌رسد مسیر فشار حداکثری و حفظ وضعیت موجود را ترجیح می‌دهد. او مدعی است آمریکا کنترل تنگه هرمز و دارایی‌های ایران را در اختیار دارد و بنابراین نیازی به امتیازدهی ندارد. این تغییر لحن همزمان با کنار گذاشتن ونس از پرونده، نشان‌دهنده بازنگری در اولویت‌های کاخ سفید پس از شکست انتخاباتی است.

وضعیت میدانی همچنان در حالت نه جنگ و نه صلح قرار دارد. تبادل محدود آتش و تهدیدهای متقابل ادامه دارد و خطر بازگشت به درگیری گسترده همچنان وجود دارد. تحلیل‌گران معتقدند ترامپ با کنار گذاشتن ونس از پرونده ایران، هم پیام روشنی به معاون خود ارسال کرده و هم تلاش کرده کنترل روایت را در دست گیرد. در عین حال، ادامه میانجی‌گری قطر نشان می‌دهد کانال‌های دیپلماتیک به طور کامل بسته نشده‌اند.

در شرایط فعلی، دو مسیر محتمل به نظر می‌رسد. مسیر نخست، تداوم وضعیت موجود با فشار اقتصادی و نظامی محدود است که خطر تشدید تنش را نیز در پی دارد. مسیر دوم، ازسرگیری مذاکرات جدی‌تر با میانجی‌گری قطر یا دیگر بازیگران است که نیازمند عقب‌نشینی نسبی هر دو طرف از مواضع حداکثری خواهد بود.

تهران همچنان بر شروط خود پافشاری می‌کند و اعلام کرده درباره نحوه و دستور کار هرگونه مذاکره تنها پس از تحقق مطالباتش تصمیم خواهد گرفت. از سوی دیگر، ترامپ با اظهارات اخیر نشان داده که دست‌کم در مقطع فعلی، تمایلی به امتیازدهی ندارد. این بن‌بست دیپلماتیک در حالی ادامه دارد که قیمت نفت تحت تأثیر نااطمینانی‌های منطقه‌ای در سطوح نسبتاً بالایی باقی مانده و بازارهای جهانی نسبت به هرگونه تشدید تنش حساس هستند.

آخرین تحولات نشان می‌دهد پرونده ایران و آمریکا بیش از آنکه در مسیر حل‌وفصل باشد، در وضعیت ابهام و بن‌بست قرار گرفته است. تصمیم ترامپ برای کنار گذاشتن ونس از مذاکرات، هم بازتاب اختلافات داخلی دولت آمریکا است و هم پیام روشنی به تهران مبنی بر اینکه واشنگتن فعلاً عجله‌ای برای توافق ندارد. اینکه این وضعیت تا چه زمانی ادامه یابد و آیا میانجی‌گری‌ها بتواند دوباره مسیر دیپلماسی را باز کند، به تحولات هفته‌های آینده و محاسبات دو طرف بستگی دارد. آنچه مسلم است، فضای کنونی بیش از هر زمان دیگری مستعد نوسان میان تنش و دیپلماسی است.

اخبار

شرط و شروط پوتین برای اروپا

روسیه امید مقام‌های آمریکایی درباره مشارکت قریب‌الوقوع کشورهای اروپایی در مذاکرات صلح اوکراین را کم‌رنگ کرد و توقف کمک‌های نظامی اروپا به کی‌یف را شرط پیشبرد چنین گفت‌وگوهایی دانست. این موضع‌گیری پس از سفر استیو ویتکاف، فرستاده ویژه دونالد ترامپ، و جرد کوشنر به مسکو اعلام شد و نشان‌دهنده اختلاف عمیق میان رویکرد آمریکا و روسیه نسبت به نقش اروپا در فرآیند صلح است.

ویتکاف و کوشنر روز پنجشنبه ۱۲ نوامبر به مسکو سفر کردند تا موافقت ولادیمیر پوتین را با حضور نمایندگان اروپایی در مذاکرات جلب کنند. این سفر پس از دو روز مذاکره در ابوظبی انجام شد؛ مذاکراتی که طی آن هیئت روسیه از گفت‌وگوی مستقیم با نمایندگان اروپا خودداری کرده بود. تاکنون مذاکرات صلح عمدتاً با مشارکت روسیه و اوکراین و میانجی‌گری آمریکا برگزار شده است.

ویتکاف پس از دیدار با پوتین اعلام کرد که اروپایی‌ها در نشست بعدی مذاکرات حضور خواهند داشت و این تحول را گامی مهم توصیف کرد. کوشنر نیز گفت‌وگوهای مسکو را مفصل و سازنده خواند و ابراز امیدواری کرد زمینه مذاکرات چندجانبه فراهم شود. با این حال، یوری اوشاکوف، مشاور پوتین، این خوش‌بینی را تعدیل کرد و گفت کشورهای اروپایی ابتدا باید میان «صلح» و «جنگ» یکی را انتخاب کنند. او با اشاره به ادامه ارسال تسلیحات به اوکراین تأکید کرد که اقدامات عملی اروپا تاکنون نشان‌دهنده انتخاب جنگ بوده است.

پوتین در دیدار با فرستادگان آمریکایی بار دیگر خواستار بازنگری در ساختار امنیتی اروپا شد. او به پیشنهاد ترامپ برای دستیابی به توافقی جامع درباره امنیت قاره اروپا اشاره کرد و گفت رهبران اروپایی بررسی چنین توافقی را به پایان جنگ اوکراین موکول کرده‌اند. رئیس‌جمهوری روسیه همچنین استقرار احتمالی نیروهای اروپایی در خاک اوکراین پس از توافق صلح را عاملی برای تداوم جنگ دانست.

در مقابل، کشورهای اروپایی معتقدند مسکو با حمله به اوکراین توافق‌های امنیتی پیشین را نقض کرده است. آنان تأکید دارند که هرگونه مذاکره درباره آینده ساختار امنیتی اروپا باید با حضور مستقیم کشورهای اروپایی انجام شود. فریدریش مرتس، صدراعظم آلمان، در نشست رهبران اروپایی در دوبلین خواستار آمادگی روسیه برای ورود به مذاکرات شد. کوشنر نیز در گفت‌وگو با پوتین تأکید کرد که اروپایی‌ها خواهان پایان پایدار جنگ هستند و بررسی تضمین‌های امنیتی بلندمدت می‌تواند به پیشبرد مذاکرات کمک کند.

رهبران اتحادیه اروپا قرار است درباره تعیین فرستاده ویژه برای مشارکت در مذاکرات صلح تصمیم‌گیری کنند. ولودیمیر زلنسکی از آنان خواسته است تا پایان نوامبر نماینده مشترکی معرفی کنند. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین، تعیین چنین نماینده‌ای را پیش‌شرط ورود اروپا به مذاکرات دانسته و از اختلاف‌نظر میان کشورهای اروپایی انتقاد کرده است.

با وجود این مواضع سخت، مسکو ارتباط دیپلماتیک با اروپا را کاملاً قطع نکرده است. پوتین ماه گذشته گفت‌وگویی تلفنی و ۹۰ دقیقه‌ای با رهبران فنلاند و نروژ انجام داد. این نشان می‌دهد کانال‌های ارتباطی همچنان باز است، اما روسیه حاضر نیست اروپا را بدون تغییر رفتار عملی‌اش به میز مذاکره بپذیرد.

در مجموع، سفر ویتکاف و کوشنر به مسکو اگرچه از سوی آمریکا به‌عنوان پیشرفت توصیف شد، اما موضع‌گیری روشن کرملین نشان داد که مشارکت اروپا مشروط به توقف حمایت نظامی از اوکراین است. این شرط عملاً امیدهای فوری برای گسترش مذاکرات چندجانبه را کاهش داده و بار دیگر فاصله میان خواسته‌های مسکو و محاسبات اروپایی‌ها را آشکار کرده است. آینده مذاکرات همچنان به توانایی طرف‌ها برای عبور از این بن‌بست بستگی دارد.

بحران ساختاری در اقلیم کردستان عراق

سه گره کور اربیل و سلیمانیه

اختلافات میان اربیل و سلیمانیه در اقلیم کردستان عراق پدیده‌ای تازه نیست و ریشه در تحولات پس از سال ۱۹۹۱ دارد. محمدصالح صدقیان، رئیس مرکز عربی مطالعات ایران، در گفت‌وگو با ایلنا تأکید کرد که پس از انتفاضه عراق و ایجاد منطقه پرواز ممنوع با حمایت آمریکا، ساختار خودمختار کردستان شکل گرفت، اما رقابت میان جریان‌های اصلی کرد پایان نیافت. در سال ۱۹۹۶ این اختلافات به جنگ تمام‌عیار میان حزب دموکرات کردستان به رهبری مسعود بارزانی و اتحادیه میهنی به رهبری جلال طالبانی منجر شد و حتی مداخله نیروهای صدام را نیز در پی داشت. پس از آن، رقابت سیاسی و امنیتی دو جریان همچنان ادامه یافت.

پس از سال ۲۰۰۳ و تشکیل نظام جدید عراق، دو حزب برای مدیریت اختلافات به تقسیم قدرت روی آوردند. با این حال، انتخابات پارلمان کردستان نیز نتوانست اختلافات ساختاری را حل کند. سه موضوع اصلی همچنان محل مناقشه است: نخست، نیروهای پیشمرگه که عملاً از فرماندهی‌های جداگانه در اربیل و سلیمانیه برخوردارند و ساختار نظامی یکپارچه‌ای شکل نگرفته است. دوم، درآمدهای گمرکی و گذرگاه‌های مرزی به‌ویژه با ترکیه که منبع درآمد قابل توجهی محسوب می‌شوند و نحوه توزیع آن‌ها همواره اختلاف‌برانگیز بوده است. سوم، تقسیم مناصب سیاسی از جمله ریاست اقلیم، ریاست پارلمان و وزارتخانه‌های کلیدی مانند کشور، نهادهای امنیتی، پیشمرگه و اقتصاد.

در تحولات اخیر، اختلاف بر سر وزارتخانه‌های امنیتی به‌ویژه وزارت کشور تشدید شده و اتحادیه میهنی اعلام کرده ادامه شراکت سیاسی به شکل کنونی را نمی‌پذیرد. در همین چارچوب، ایده تشکیل اقلیم جدید در شرق کردستان مطرح شده است. قانون اساسی عراق امکان تشکیل اقلیم فدرال جدید از طریق مشارکت چند استان و همه‌پرسی را فراهم کرده و سلیمانیه و احتمالاً کرکوک به‌عنوان اجزای احتمالی چنین ساختاری مطرح می‌شوند. کرکوک اما به دلیل منابع نفتی و ترکیب جمعیتی متنوع، با پیچیدگی‌های جدی روبه‌روست.

صدقیان به سفر هیئت ایرانی به اربیل و سلیمانیه برای میانجی‌گری اشاره کرد و گفت رویکرد ایران بر حفظ وحدت اقلیم و جلوگیری از تبدیل رقابت‌ها به بحران امنیتی استوار است. در مقابل، اظهارات تام باراک، نماینده ویژه ترامپ در امور سوریه و عراق، که این اختلافات را به منازعه خانوادگی میان بارزانی و طالبانی تقلیل داده، تأمل‌برانگیز است. به گفته صدقیان، این اختلافات صرفاً خانوادگی نیست و ریشه در رقابت بر سر قدرت سیاسی، منابع اقتصادی و فرماندهی نظامی دارد. تقلیل آن به اختلاف قبیله‌ای، ابعاد واقعی بحران را نادیده می‌گیرد.

او همچنین به مواضع پیشین باراک درباره کردهای سوریه اشاره کرد که در آن ضرورت تشکیل اقلیم مستقل زیر سؤال رفته بود. این مواضع برای کردها غیرمنتظره بود، زیرا آمریکا خود از بازیگران اصلی تثبیت ساختار خودمختار کردستان عراق بوده است. اکنون این پرسش مطرح است که آیا واشنگتن به دنبال حفظ ساختار کنونی است یا در حال بازتعریف رابطه اقلیم با بغداد؟ تحولات سوریه که در آن نیروهای کرد بدون تشکیل اقلیم مستقل با دمشق به توافق رسیدند، می‌تواند نشانه‌ای از تغییر رویکرد آمریکا باشد.

در معادلات منطقه‌ای، ایران و ترکیه نیز بازیگران تأثیرگذارند. ایران با تشدید اختلافات داخلی و بی‌ثباتی در مرزهای خود موافق نیست و ترکیه نیز نسبت به پیامدهای بی‌ثبات‌کننده حساس است. دولت مرکزی عراق به دلیل مشکلات داخلی، ظرفیت محدودی برای میانجی‌گری مؤثر دارد. بنابراین حل اختلافات بیش از هر چیز به توافق سیاسی میان احزاب کرد و روشن شدن رویکرد بازیگران خارجی وابسته است.

صدقیان در پایان تأکید کرد که آینده اقلیم کردستان را نمی‌توان جدا از تحولات کلان منطقه، به‌ویژه تداوم تنش میان ایران از یک سو و آمریکا و رژیم صهیونیستی از سوی دیگر بررسی کرد. هنوز مشخص نیست آمریکا به دنبال حفظ ساختار کنونی، تغییر توازن قدرت میان اربیل و سلیمانیه، تشکیل اقلیم جدید یا بازتعریف رابطه با بغداد است. پاسخ به این پرسش، در کنار نحوه مدیریت اختلافات داخلی، نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده سیاسی و امنیتی کردستان عراق خواهد داشت.

